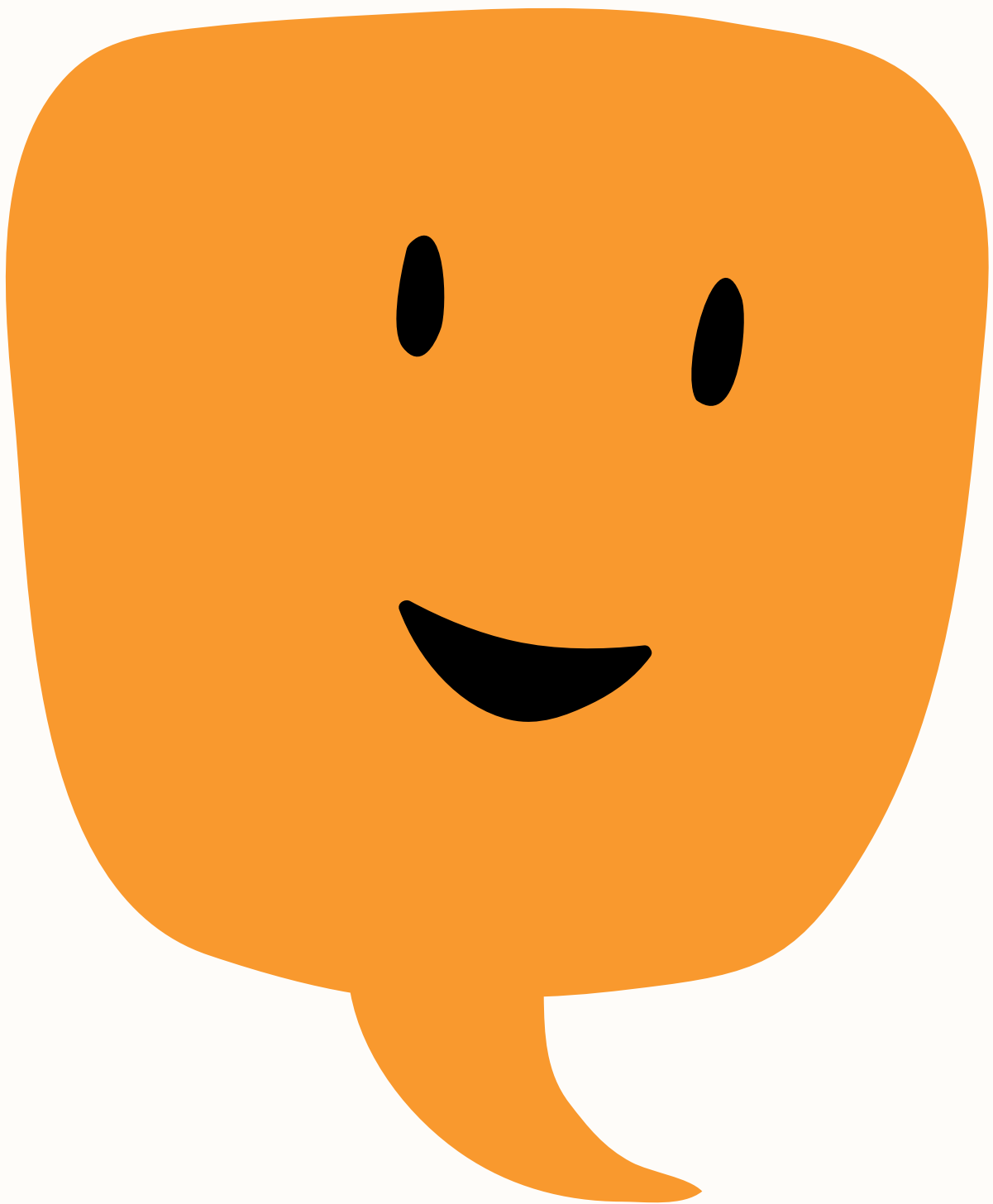

Praatboek

Voor kinderen die te maken krijgen met veiligheidsafspraken

Naam:

Waarom een praatboek?

Als het thuis niet goed gaat, is dat soms moeilijk op te lossen voor kinderen en ouders. Dan is het nodig dat er hulp komt.

Je kunt dan te maken krijgen met het wijkteam, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming of jeugdbescherming. Zij maken veiligheidsafspraken met jou en jouw ouders om te zorgen dat het thuis beter gaat.

Soms nemen zij ook beslissingen over jouw leven. Bijvoorbeeld over welke hulp je krijgt of waar je gaat wonen. Jij hebt er recht op om jouw mening te geven. Dat betekent dat er ook geluisterd moet worden naar wat jij vindt.

Dit praatboek is van jou. Je vult het samen met een volwassene in, zodat jij kunt vertellen wat jij belangrijk vindt.

De persoon met wie je dit boek invult, bekijkt samen met jou en je ouders wat er nodig is om jullie te helpen, zodat het weer beter kan gaan.

Soms zijn er verschillende mensen die samen met jou een stukje van het boek invullen. Bijvoorbeeld eerst iemand van Veilig Thuis en daarna het wijkteam of de jeugdbeschermer.

Misschien kan het niet altijd gaan zoals jij dat het liefst zou willen. Maar volwassenen die een beslissing over jou nemen, moeten wél rekening houden met wat jij belangrijk vindt.

Deel één

Over jou en hoe het thuis gaat

1. **Wie ben ik?**
2. **Bij mij thuis**
3. **Mijn dag en mijn week**
4. **Wat is normaal?**
5. **Hoe ik me voel**
6. **Wat ik zou willen**

**Welke taken heb jij thuis? Denk bijvoorbeeld aan
tafeldekken, boodschappen doen, schoonmaakklusjes...**

Wat vind je daarvan?

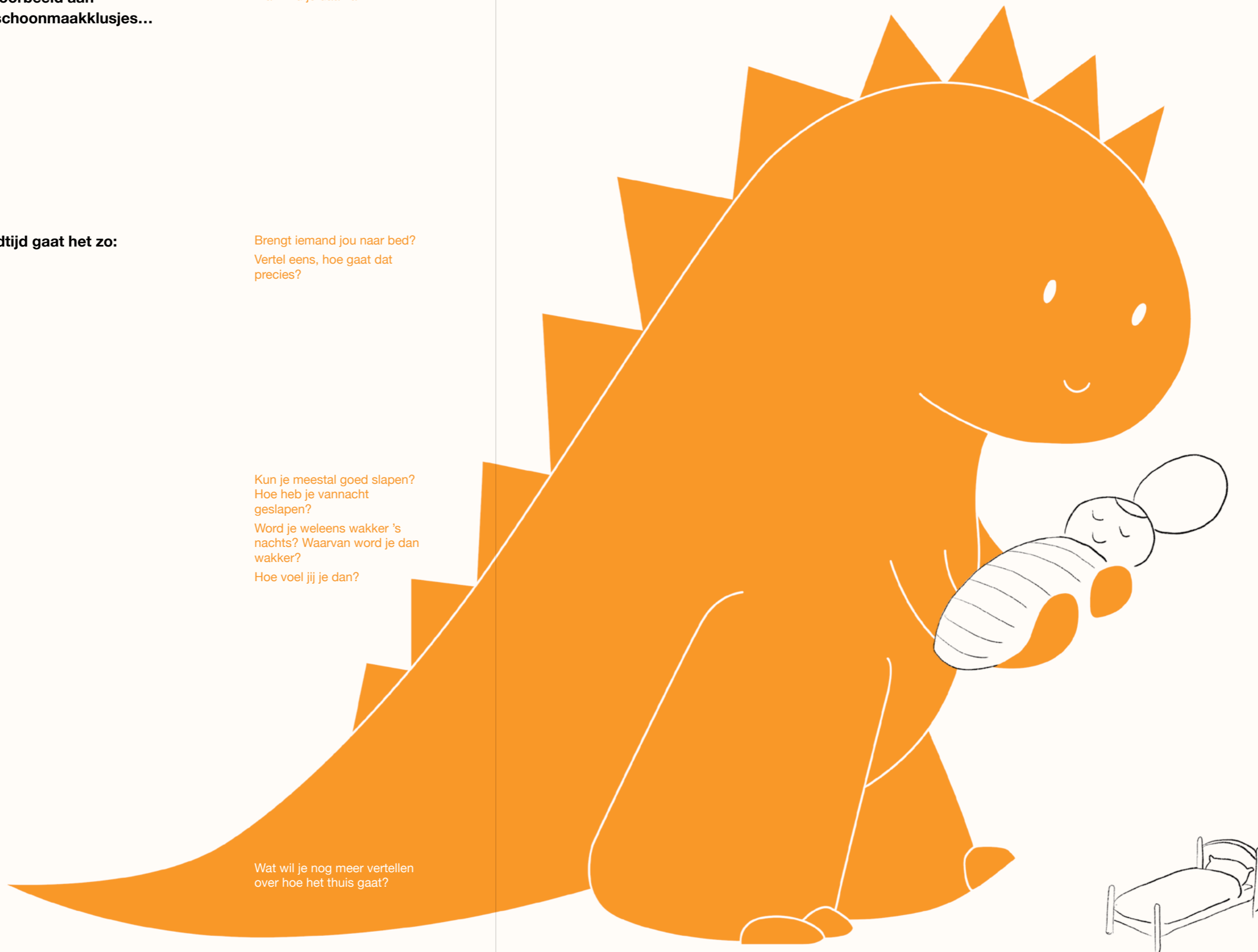
Ik ga naar bed om . . . uur. Rond bedtijd gaat het zo:

Brengt iemand jou naar bed?
Vertel eens, hoe gaat dat
precies?

Hoe gaat het in de nacht?

Kun je meestal goed slapen?
Hoe heb je vannacht
geslapen?
Word je weleens wakker 's
nachts? Waarvan word je dan
wakker?
Hoe voel jij je dan?

Wat wil je nog meer vertellen
over hoe het thuis gaat?

Deel twee

De afspraken

7. **Wie beslist?**
8. **Wat zijn de afspraken?**
9. **Wat verandert er voor mij?**
10. **Wie gaat er helpen?**
11. **Bij wie kan ik terecht?**

8 Wat zijn de afspraken?

De mensen van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming, de kinderrechter, het wijkteam of de jeugdbeschermer vinden dat het thuis nu niet veilig is voor jou. Daarom hebben ze afspraken gemaakt met jouw ouders, zodat het beter kan gaan met jou.

Ze vinden het niet veilig, omdat:

Hoe gaat het bij jou thuis?
Hoe hoort het te gaan?
Bijvoorbeeld: ouders mogen hun kinderen niet slaan. Of: het is lief dat je voor mama zorgt, maar als je 12 bent, is het ook belangrijk dat er iemand is die voor jou zorgt.
Waarom is het belangrijk dat er dingen veranderen?
Hoe willen we dat het wordt?

Daarom zijn deze afspraken gemaakt:

De afspraken die hiernaast staan, heeft:

met jouw ouders gemaakt op (datum):

Deze mensen gaan erop letten dat iedereen zich aan de afspraken houdt:

Snap je het?
Heb je vragen?

Wat vind jij belangrijk om af te spreken?
Dat schrijven we ook op:

Hoe kunnen we het best rekening houden met jou?
(Wil je liever thuis of op school afspreken, wil je het van tevoren weten als we langskomen, wil je erbij zijn als we met je ouders/juf/meester bespreken wat we hebben besproken of liever niet?)
Aan wie kun je het vertellen als er iets niet goed gaat? Wat moet die persoon dan doen?
Hoe gaan we dat aan die persoon laten weten?
Wat wil jij het liefst zelf kiezen?
Waar moeten anderen voor zorgen?
Wie mag er weten van hoe het bij jou thuis gaat en van de afspraken? Wie liever niet?

Deel drie

Terugkijken en vooruitkijken

12. Hoe kijk ik terug?

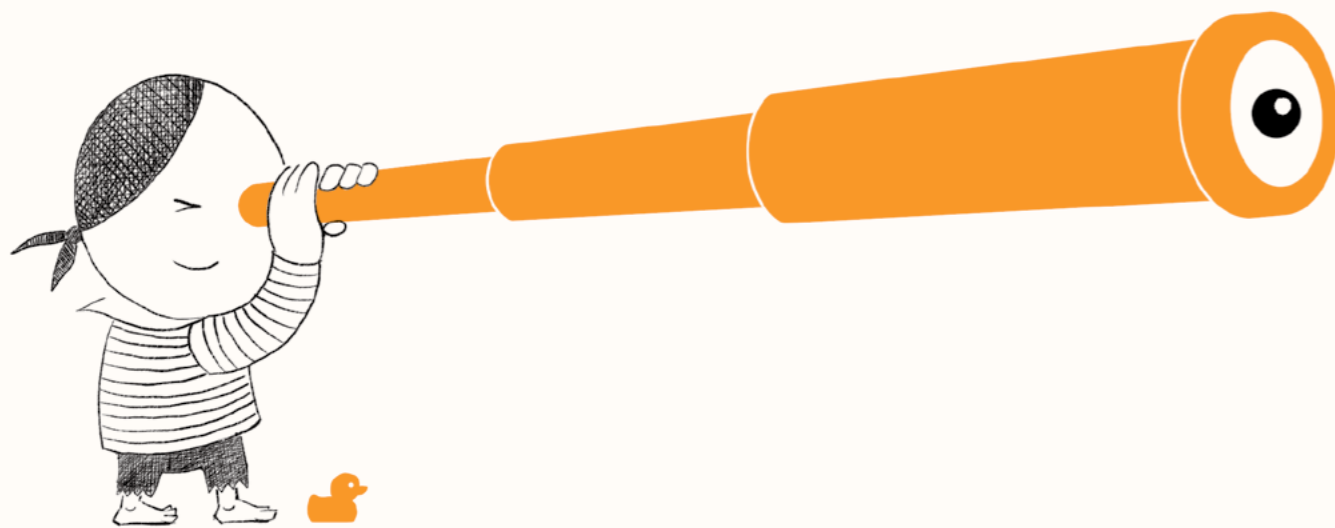
13. Hoe kijk ik vooruit?

14. Namen van mensen met wie ik
te maken heb (gehad)

15. Tot slot: iets fijns

13 Hoe kijk ik vooruit?

Als je denkt aan morgen, volgende week, volgende maand of volgend jaar, hoe denk je dan dat het zal zijn? Wat wens je? Waar ben je bezorgd over? Maak een tekening of schrijf op:

Wat kun je doen als het niet goed gaat?

Bij wie kun je terecht?
Wat zorgt er voor afleiding?
Wat helpt om je blijer te voelen?

Wat kun je doen als er meer hulp nodig is? (bijvoorbeeld als je nachtmerries krijgt/houdt, of als het thuis niet goed gaat)

Aan wie kun je hulp vragen?
Wat moet een nieuwe hulpverlener echt van jou weten?
Wat moet jouw juf of meester van jou weten?
Wil je nog iets anders afspreken?

Handleiding voor professionals

Kinderen die te maken krijgen met veiligheidsafspraken hebben recht op informatie over wat er gebeurt met hen en hun gezin. Ook willen ze graag meepraten over de dingen die voor hen belangrijk zijn.

Dit praatboek is bedoeld om samen met het kind in te vullen. Daardoor kan het kind vertellen hoe het met hem gaat en wat hij belangrijk vindt. Ook helpt dit praatboek kinderen begrijpen wat er is afgesproken en hoe het verder gaat.

Wie werken er aan het praatboek?

Als je vanuit het wijkteam, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming of jeugdbescherming met een kind in gesprek gaat, kun je dit boek daarbij gebruiken. Het praatboek is eigendom van het kind.

Verschillende professionals kunnen delen van het boekje invullen, samen met het kind. Ze spreken steeds met het kind af wie er met het kind verder gaat in het boek en waar het boek wordt bewaard. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd en situatie van het kind. Het uitgangspunt is dat het praatboek bij het kind blijft, gezien de meerdere functies die het boek heeft. Van dit uitgangspunt kun je afwijken als het delen van informatie uit het praatboek het kind in gevaar brengt.

Als Veilig Thuis, de jeugdbeschermer of een andere professional na een tijdje evalueert hoe het gaat met de afspraken, kun je samen met het kind het praatboek er weer bij pakken.

Het is heel belangrijk dat alle betrokken hulpverleners en volwassenen zich houden aan de afspraken die gemaakt zijn met het kind, of uitleggen waarom er andere afspraken nodig zijn. Ook de gewijzigde afspraken worden genoteerd in het praatboek.

Wat bespreek je met dit praatboek?

Deel 1: Over jou en hoe het thuis gaat

Het eerste deel is bedoeld om het kind te leren kennen. Welke interesses heeft het kind? Welke dingen zijn belangrijk voor het kind? Hoe gaat het thuis? Hoe voelt het kind zich daarbij? Waar moeten we rekening mee houden volgens het kind? Veel kinderen zeggen bijvoorbeeld: ik hou niet van verrassingen, dus bereid mij voor op wat er komt. Of: ik wil graag op een vaste dag naar papa, zodat ik kan blijven sporten.

Deel 2: De afspraken

Het tweede deel gaat over wat er nodig is om ervoor te zorgen dat het beter gaat. Je bespreekt met het kind welke (veiligheids)afspraken er gemaakt zijn en wie daarop toeziet. Ook bespreek je wie het gezin gaat helpen en waar het kind terecht kan voor hulp en steun.

Deel 3: Terugkijken en vooruitkijken

In het laatste deel evalueer je met het kind: hoe was de afgelopen periode voor het kind? Hoe gaat het met de afspraken? Is er (voldoende) rekening gehouden met wat het kind belangrijk vindt? Ook kijk je naar de toekomst: wat wil het kind? En: wat kan het kind doen als het thuis niet goed gaat?

Hoe gebruik je het praatboek?

Als een kind iets zegt of invult, is het belangrijk dat je daarop doorvraagt, zodat nog duidelijker wordt hoe het zit of wat het kind bedoelt. De extra vragen op de pagina's geven daarvoor suggesties. Ook kun je vragen opschrijven die het kind stelde, of andere dingen die je uit jezelf hebt verteld, zodat het kind de uitleg nog eens kan nalezen als hij dat wil.

Het praatboek en ouders

Wees open naar ouders over het praatboek dat jullie organisatie gebruikt om met kinderen te praten. Aan de hand van wat je samen met het kind hebt ingevuld kun je met het kind bespreken welke boodschap met de ouders wordt besproken, zodat je het gezin beter kunt helpen bij wat er nu niet goed gaat en ook kunt bespreken wat er wel goed gaat. Geef het kind waar mogelijk regie. Wil het kind het boek aan hen laten zien? Of wil hij liever dat de professional bepaalde zaken met de ouders bespreekt? In elk geval zou het praatboek geen (extra) geheimen met zich mee moeten brengen, maar idealiter juist meer openheid creëren tussen gezinsleden.

In geval van (mogelijk) strafbare feiten

Indien er mogelijk een politieonderzoek volgt, is het van belang om het verhaal van het kind niet te beïnvloeden. Wees zorgvuldig in je reacties en vermijd suggestieve vragen. Houd het bij het verhaal dat het kind vertelt en moedig het neutraal aan met 'vertel eens', het op vragende toon herhalen van wat een kind zegt en algemene open vragen. Laat het aan de politie over om door te vragen op details inzake tijd, plaats en wat en hoe de ander precies deed. Overleg in een zo vroeg mogelijk stadium wie op welk moment een gesprek voert met het kind. Lees hiervoor de 'Handreiking Samenwerken bij strafbare kindermishandeling', te vinden op rijksoverheid.nl.

Overdracht praatboek

Na jouw betrokkenheid is het traject voor het kind in veel gevallen nog niet afgelopen. Bespreek dan met het kind met welke persoon hij het praatboek verder kan invullen of nalezen. Je kunt vervolgens afspreken op welke manier je de verantwoordelijkheid over het gebruik van het praatboek aan die persoon overdraagt.

Maatwerk

Voor sommige kinderen zijn misschien niet alle items in het praatboek even relevant om te bespreken. Bij sommige kinderen werken de tekenopdrachten misschien beter dan het voeren van een gesprek. Uiteraard kun je dan naar eigen inzicht items overslaan of extra tekenopdrachten toevoegen.

Waar het om gaat is dat kinderen zich gehoord en gezien voelen in het ingewikkelde traject van jeugdbescherming, waarin er veel op ze afkomt. Dit praatboek kan daarbij helpen.

Dankwoord

Dit praatboek is tot stand gekomen mede dankzij de input en suggesties van gedragswetenschappers en andere professionals van Veilig Thuis, jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, politie en natuurlijk dankzij de feedback van kinderen zelf.